

Stefan Damlin, Vaasan Sähkö Oy

Vaasan yliopiston lukuvuoden avajaisjuhla

3.9.2018

Arvoisa juhlayleisö, hyvä 50-vuotias yliopisto

On suuri kunnia olla mukana avaamassa yliopiston lukuvuotta.

Haluan käyttää tilaisuutta hyväksi ja kertoa oman näkemykseni siitä, miten me - yliopisto, opiskelijat ja elinkeinoelämä - voimme jatkossa vahvistaa yhteistyötämme, ja miten Vaasan yliopiston rooli voi vahvistua entisestään. Mutta ennen sitä, muutama sana tästä hetkestä.

Lukuvuoden alussa on jotain erityisen juhlavaa: se on ikään kuin lähtöviiva, ja edessä on työntäyteinen vuosi, uusia haasteita, täyttyvä kalenteri, suuria tavoitteita. Vaikka kaikki tuo olisikin koettu ennenkin, tuo alkava lukuvuosi mukanaan äärettömän monta mahdollisuutta kehittyä niin ihmisenä kuin opiskelijana, osaajana, ammattilaisena.

Tässäkin auditoriossa sen voi aistia: tunteen siitä, että on astunut uuteen aikakauteen.

Olen hiljattain itsekin tehnyt siirtymän uuteen rooliin. Samalla tavalla kuin uuden lukuvuoden alku, saa se minut uteliaana miettimään, mitä kaikkea saan uudessa ympäristössä oppia, miten voin kehittyä ja kehittää.

Olen tehnyt pitkän uran teollisuudessa ja globaalissa toimintaympäristössä. Siirryn energiayhtiön johtoon aikana, jolloin ala elää suurta murroskautta.

Sähkömarkkinat kehittyvät juuri nyt nopeaan tahtiin. Taustalla vaikuttavat muun muassa hajautettu tuotanto ja digitalisaatio, sääriippuvaisen energiantuotannon yhä suurempi jalansija, automaatio, kysyntäjousto, liikenteen sähköistyminen sekä yleistyvä kuluttajien oma sähkön pientuotanto.

Koko sähköjärjestelmä on suurten muutosten alla. Se vaatii meitä katsomaan energiantuotantoa uusin silmin: kehittämisen on tapahduttava systeemitasolla, ei niinkään pelkästään yksittäisiin tuotantolähteisiin perustuen.

Energiayhtiöille murros luo mahdollisuuksia uudenlaiseen ja tiiviimpään yhteistyöhön kuluttajien kanssa. Se onkin edellytys tehokkaalle ja kokonaisvaltaiselle, toimivalle järjestelmälle. Samalla muutos avaa myös mahdollisuuksia aivan uudenlaisien liiketoimintojen syntymiselle.

On sanomattakin selvä, että kun energia-ala luo nahkansa, luo se myös mahdollisuuksia Vaasan seudun osaamiselle, tutkimukselle ja yritystoiminnalle. Pohjoismaiden merkittävin energiaosaaminen löytyy täältä - ja osaksi myös tästä rakennuksesta.

Alan kehittäminen ja uuden luominen on tämän seudun DNA:ssa. Yliopisto ja korkeakoulut ovat jo pitkään tehneet hedelmällistä yhteistyötä yritysmaailman kanssa.

Kun Wärtsilä elokuussa kertoi suunnitelmistaan perustaa Vaasaan *Smart Technology Hub* -teknologiakeskuksensa, oli se osoitus alueellamme toimivasta, yrityksiä palvelevasta yhteistyöstä.

Wärtsilän konsernijohtaja **Jaakko Eskola** totesikin julkaisun yhteydessä, että Vaasassa saattaa hyvinkin olla maailman paras yhteistyömalli, jonka keskiössä ovat koulutusjärjestelmä, yritykset ja kaupunki.

Sama toimiva yhteistyö on ponkaissut käyntiin suuriakin hankkeita, hyviä esimerkkejä tästä ovat GigaVaasa ja VEBIC-tutkimusalusta, jolla Vaasan yliopisto voi lunastaa paikkansa energiatutkimuksen kansainvälisessä kärjessä. Tämänlaiset hankkeet ovat tärkeitä, sillä ne tuovat mukanaan uusia haasteita sekä tutkimukselle että elinkeinoelämälle.

Tapamme tehdä yhteistyötä on osoittautunut toimivaksi ja saavuttanut arvostusta myös kansainvälisesti. Ulospäin näkyvä synergia houkuttelee myös alueelle uutta liiketoimintaa ja kasvua. Silti emme voi levätä laakereillamme, vaan toimintamalleja on jatkuvasti kehitettävä.

***

Aloittaessani kerroin näkemyksestäni.

Elinkeinoelämän näkökulmasta korkeakouluilla on kolme erityisen tärkeää tehtävää:

- tutkimus ja kehitys, joka luo pohjan uuden tiedon syntymiselle
- osaavan työvoiman kouluttaminen
sekä
- joustavien yrityspalvelujen tarjoaminen.

Vaasan seudulla elinkeinoelämän panostukset tutkimukseen ja kehitykseen ovat valtakunnallisessa mittakaavassa parhaimmasta päästä. Teknologiakehitys on luonnollinen osa yrityksen kilpailukyvyn ylläpitämistä globaaleilla markkinoilla. Kehityksen taustalta löytyy kuitenkin aina tutkimus.

T&K on siinä mielessä kallista toimintaa, ettei se läheskään aina tuota yritykselle käyttökelpoisia innovaatioita. Sen sijaan toiminnan kautta opitaan aina uutta. Kun uusi tieto voidaan viedä osaksi tuotantoa, siitä tulee arvokasta.

Osaava työvoima on kilpailussa kaiken A ja O. Viisikymmentävuotiaalla Vaasan yliopistolla on tärkeä rooli seudun yritysten kilpailukyvyn varmistamisessa. Yhtä lailla on tärkeää kehittää Vaasan yliopiston osaamista ja asemaa yhtenä Suomen 14 yliopiston joukossa, ja näin

varmistaa mahdollisuudet palvella elinkeinoelämää ja yhteiskuntaa yhä paremmin.

Yritysmaailman ja korkeakoulujen välisen synergian toteutumiseksi tarvitaan yhteisiä tavoitteita ja tahtoa. On uskallettava katsoa kauas ja luoda uutta. Suunniteltujen toimintatapojen rinnalle tarvitaan myös uudenlaista tekemistä ja joustavuutta.

Joustavuudella tarkoitan valmista mallia, jolla saadaan tarpeen mukaan ja tilapäisesti yritysten käyttöön hyviä osajia opiskelijoiden joukosta. Tämänlaista tarvetta palvelisi esimerkiksi erityisen hyvin opinnoissaan suoriutuneiden, yritysmaailman hyödynnettävissä oleva osaamispooli.

Opiskelijan kannalta niin sanottu oikea työ yrityksessä palvelisi työllistymistä opintojen päätyttyä, ja samalla palvelu toisi eräänlaisen ratkaisun paljon puhutulle aivovuodolle.

Tavoitehakuinen ja mutkaton yhteistyö korkeakoulujen ja seudun yritysten välillä luo näin ollen mahdollisuuksia niin yksittäiselle opiskelijalle ja korkeakouluille kuin yrityksille ja seudun vetovoimallekin. Mainitsemani Wärtsilän teknologiakeskus on tästä oiva esimerkki.

***

Viisikymmentä vuotta sitten ensimmäiset 149 opiskelijaa saapuivat Raastuvankadulle suorittamaan ekonomin ja kirjeenvaihtajan alempia korkeakoulutukintoja. Vuosikymmenien saatossa silloisesta Vaasan kauppakorkeakoulusta on kehittynyt arvostettu ja kansainvälisestikin tunnustusta saanut yliopisto.

Vaasan yliopisto aloitti juhlavuotensa uudistumishaluisena ja nälkäisenä. Päätös investoida tutkimukseen historiallisen suuri summa, 10 miljoonaa euroa, mahdollistaa entistä vanhemman jalansijan lunastamisen.

”Vaasan yliopiston perustaminen oli vaikuttava voimannäyttö. Se kokosi yhteen alueen tahdon ja toimijat. Myös tulevaisuudessa tarvitsemme vahvaa yhteistyötä alueen ja yhteiskunnan elinvoimaisuuden hyväksi.”

Nämä sanat lausui rehtori **Jari Kuusisto** vuosipäivän juhlapuheessaan.

Arvoisa juhlayleisö, hyvä 50-vuotias yliopisto

Toivotan oikein energistä alkanutta lukuvuotta yhteistyön merkeissä!